Belastingdienst

Grote Ondernemingen
Vacoteam GO NW

memo

Regeling tijdelijke bekostiging/BTW/BCF

Datum	27 juli 2026
Betreft	Regeling tijdelijke bekostiging/BTW/BCF

1. Regeling tijdelijke bekostiging opvang en huisvesting gemeenten

Per 1 juli 2026 is de Regeling tijdelijke bekostiging opvang en huisvesting gemeenten in werking getreden. Met deze regeling heeft het Ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV) verschillende bestaande financiële regelingen voor de opvang en huisvesting van asielzoekers, vergunninghouders, Oekraïense ontheemden en andere vreemdelingen samengebracht in één uniform bekostigingskader.

Er bestaat behoefte aan duidelijkheid over de fiscale behandeling van deze vergoedingen, in het bijzonder met betrekking tot de omzetbelasting en het recht op compensatie via het BTW-compensatiefonds (BCF). Daarom heeft de Belastingdienst een fiscale beoordeling op hoofdlijnen uitgevoerd. Deze beoordeling biedt een algemeen kader voor de uitvoeringspraktijk en is geen oordeel over individuele gevallen.

2. Aard van de bekostigingsregeling

De bekostigingsregeling voorziet in een specifieke uitkering waarmee het Rijk de werkelijk gemaakte kosten vergoedt aan gemeenten voor de realisatie, exploitatie en uitvoering van opvang- en huisvestingsvoorzieningen. Daarnaast bevat de regeling bepalingen over verstrekkingen ter bekostiging van gemaakte bijzondere kosten, verstrekkingen aan ontheemden en voorbereidingskosten

3. Beoordeling omzetbelasting- en BCF-aspecten

De uniformering van financiële regelingen ziet uitsluitend op het bekostigingsmodel. De wettelijke taken van gemeenten wijzigen niet. Voor de omzetbelasting en het BCF wordt, voor zover relevant, daarom aangesloten bij eerdere fiscale duidingen van vergelijkbare regelingen.

De omzetbelasting gevolgen van de inkomsten worden op hoofdlijnen als volgt beoordeeld:

Inkomsten gemeente	Heffing van omzetbelasting?
SPUK vanuit het Rijk aan de gemeente voor wettelijke taken op basis van: - Wet Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA); - de Regeling opvang ontheemden Oekraïne (RooO); en - Huisvestingswet 2014	**Nee** *SPUK is geen vergoeding voor een prestatie.*
Huuropbrengsten, gebruiksvergoedingen en **eigen bijdragen** die de gemeente ontvangt van een asielzoeker die in mindering worden gebracht op de via de SPUK te declareren kosten	**Nee** *Op basis van deze specifieke omstandigheden is het uitgangspunt dat deze bijdragen niet zijn aan te merken als de vergoeding voor een prestatie door de gemeente. De beoordeling blijft afhankelijk van de feiten en omstandigheden van het concrete geval.*

Of omzetbelasting op ingekochte goederen en diensten voor aftrek of compensatie via het BCF in aanmerking komt, is afhankelijk van de aard van de kosten en het gebruik van de betreffende voorziening. De uitgavenkant is als volgt beoordeeld:

Uitgaven gemeente	Aftrek van omzetbelasting / uitkering uit BCF?
Transitiekosten	**Nee / Nee** *Kosten zullen naar hun aard in overwegende mate worden aangewend ten behoeve van individuele derden dan wel betrekking hebben op vrijgestelde prestaties.*
Exploitatiekosten	**Nee / Nee** *Kosten zullen naar hun aard in overwegende mate worden aangewend ten behoeve van individuele derden dan wel betrekking hebben op vrijgestelde prestaties.*
Uitvoeringskosten (excl. indirecte gemeentelijke apparaatskosten)	**Nee / 30% BCF** *Ter voorkoming van onzekerheid, vanwege praktische uitvoerbaarheid en ter vermindering van administratieve lasten is in overleg met de VNG vastgesteld dat 30% van de aan de gemeente gefactureerde omzetbelasting voor compensatie in aanmerking komt.* *Voor indirecte apparaatskosten geldt dat aftrek en/of compensatie van omzetbelasting verloopt via het bij gemeenten gehanteerde mengpercentage op algemene kosten.*
Bijzondere kosten en verstrekkingen aan ontheemden	**Nee / Nee** *Kosten zullen naar hun aard in overwegende mate worden aangewend ten behoeve van individuele derden dan wel betrekking hebben op vrijgestelde prestaties.*

Aantoonbare voorbereidingskosten	**Per geval beoordelen** *De aard en diversiteit van voorbereidingskosten is zodanig dat een generieke fiscale duiding niet mogelijk is.*

De Regeling tijdelijke bekostiging opvang en huisvesting gemeenten leidt fiscaal gezien niet tot een wezenlijk andere uitkomsten dan de eerdere opvangregelingen. De door het Rijk verstrekte bijdragen zijn niet belast met omzetbelasting. Voor transitie-, exploitatie- en bijzondere kosten bestaat in beginsel geen recht op aftrek van voorbelasting of een bijdrage uit het BCF. Voor uitvoeringskosten geldt, met uitzondering van de indirecte gemeenschappelijk apparaatskosten, een forfaitaire compensatie van 30% van de gefactureerde omzetbelasting. Niet-compenseerbare omzetbelasting kan onderdeel vormen van de subsidiabele kosten binnen de regeling.

4. Regelingen die komen te vervallen/overgangsregelingen

Tot en met 1 november 2026 blijft voor de opvang van Oekraïense ontheemden de *Regeling bekostiging opvang ontheemden uit Oekraïne* (BooO) van toepassing. Deze regeling wordt gedurende deze periode niet aangetast door de inwerkingtreding van de bekostigingsregeling.

Zolang de overgangsregeling voor de bestaande bekostigingsregelingen geldig is en deze reeds expliciet waren afgestemd met de VNG of JenV, blijft ten aanzien van deze regelingen het Memo SPUK regeling opvang asielzoekers, statushouders en ontheemden van 23 september 2025 van toepassing op de ten behoeve van deze regeling gemaakte kosten. Als ontwikkelingen daartoe aanleiding geven, zal worden bezien of en in hoeverre dit memo aanpassing behoeft.

Voor vragen naar aanleiding van deze memo kunt u zich wenden tot uw vaste aanspreekpunt binnen de eenheid Grote Ondernemingen van de Belastingdienst die voor uw gemeente verantwoordelijk is.